

Grondwettelijk Hof, arrest nr. 58/2021 van 22 april 2021

Vreemdelingen – Minderjarigen van wie de ouders illegaal op het grondgebied van het Koninkrijk verblijven – Materiële hulp verleend in een collectieve opvangstructuur – Medische toestand van de minderjarige of van een lid van zijn gezin

In een arrest van 22 april 2021 (nr. 58/2021) heeft het Grondwettelijk Hof positief geantwoord op een prejudiciële vraag van de arbeidsrechtbank van Waals-Brabant, afdeling Waver, betreffende de situatie van een buitenlands gezin dat illegaal in het land verblijft. De vraag benadrukte de kwetsbare situatie van dit gezin en vergeleek deze met andere kwetsbare vreemdelingen die, in tegenstelling tot dit gezin, zouden kunnen genieten van opvang in een individuele en niet collectieve opvangstructuur:

“Schendt artikel 60 van de wet van 12 januari 2017 [lees: 2007] betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, zoals gewijzigd bij artikel 71 van de wet van 21 november 2017 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, de artikelen 10, 11, 22 en 23 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2, lid 2, 3, lid 2, 9, 22, 23 en 24 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind, in zoverre het de toekenning van de materiële hulp, aan kwetsbare personen die minderjarigen die illegaal met hun ouders op het grondgebied verblijven, zijn, beperkt tot enkel binnen een collectieve opvangstructuur, terwijl de andere begunstigen van de wet wier kwetsbaarheid is erkend in de zin van artikel 36, opvang binnen een individuele structuur kunnen genieten, waarbij aldus categorieën van personen die in fine bij artikel 2, 2°, van de wet als begunstigen van de opvang worden beschouwd en die zich derhalve in een wezenlijk soortgelijke situatie bevinden, op verschillende wijze worden behandeld? ”.

Het Hof oordeelde dat artikel 60 van de wet van 12 januari 2007 niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 2, §2, 3, §2, en 24 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, in zoverre het niet toelaat dat de materiële hulp die wordt toegekend aan een minderjarige die met zijn ouders illegaal op het grondgebied verblijft, wiens staat van behoeftigheid is vastgesteld door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en ten aanzien van wie de ouders niet in staat zijn hun onderhoudsplicht na te komen, kan worden toegekend in een individuele opvangstructuur wanneer de toekenning van die materiële hulp in een collectieve opvangstructuur absoluut onmogelijk is om medische redenen met betrekking tot de minderjarige of een gezinslid dat met hem is gehuisvest (punt B. 17 van het arrest en het dictum).

In dit geval blijkt dat het gezin samengesteld is uit de twee ouders, een ernstig gehandicapte meerderjarige zoon en twee minderjarige zonen, en dat de ernstig gehandicapte meerderjarige zoon volgens de verwijzende rechter bij zijn gezin moet worden ondergebracht en niet in een collectieve opvangstructuur kan wonen (zie punt B.5 van het arrest). Omwille van de situatie van deze meerderjarige zoon oordeelde het Hof dat het feit dat de wet de huisvesting in een individuele opvangstructuur uitsloot, discriminerend was ten nadele van dit specifieke gezin (omdat het voor hen onevenredige gevolgen heeft). Het gaat dus om een zeer gecontextualiseerde vaststelling van ongrondwettigheid van de bekritiseerde wetsbepaling, die

niet op dezelfde wijze van toepassing is op andere illegaal verblijvende gezinnen met minderjarige kinderen. Het Hof stelde trouwens ook dat, behalve in dit specifieke geval, namelijk met betrekking tot minderjarigen die illegaal in het land verblijven (en die geen ernstig gehandicapte broer hebben die niet in een collectieve opvangstructuur kan wonen), artikel 60 van de wet van 12 januari 2007 niet discriminerend is en objectief gerechtvaardigd is (punten B.13 tot B.16).